

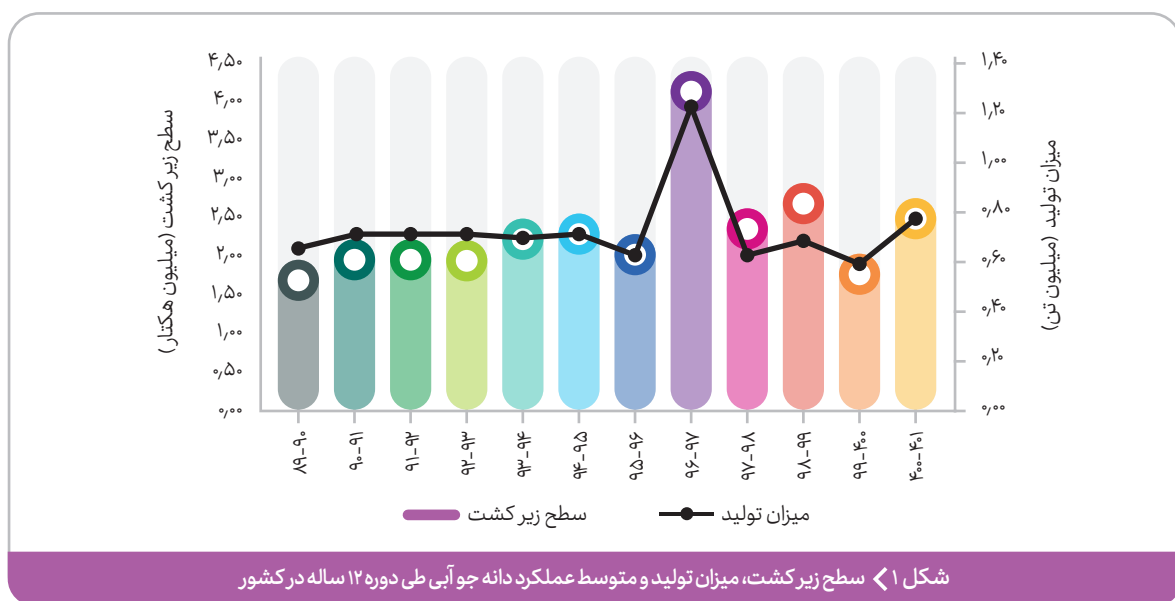

"اکسین"؛ رقم جو آبی با عملکرد بالا و سازگار برای مناطق گرم کشور

موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر کرج^۱، مراکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان های خوزستان^۲، فارس^۳، گلستان^۴، اردبیل^۵، زابل^۶، بوشهر^۷، خراسان رضوی^۸

۶ بیان مسئله

جو بعد از گندم دومین گیاه مهم زراعی ایران به شمار می رود. میانگین ۱۲ ساله سطح زیر کشت، میزان تولید و عملکرد جو آبی در کشور به ترتیب حدود ۰/۷ میلیون هکتار، ۲/۲ میلیون تن و ۳/۲ تن در هکتار می باشد. نزدیک به ۱۰۰ هزار هکتار از اراضی کشاورزی اقلیم

- ۵- کمال شهبازی و حسن خانزاده
- ۶- شیرعلی کوهکن
- ۷- نرجس خاتون کازرانی
- ۸- رضا اقنوم

- ۱- حبیب اله قزوینی، احمد یوسفی، علی براتی و علیرضا پور ابوقداره
- ۲- ایرج لک زاده
- ۳- مهدی جباری و عبدالکریم ذاکری
- ۴- حسینعلی فلاحی

گرم کشور زیر کشت جو آبی قرار دارد. کشت جو در جنوب کشور بیشتر در استان های خوزستان، سیستان و بلوچستان، بوشهر، هرمزگان، کهگیلویه و بویراحمد، ایلام و جنوب استان فارس و در شمال کشور در استان های گلستان، مازندران و دشت مغان انجام می شود. نظر به فراوانی تنش های محیطی غیرزنده از قبیل خشکی، گرما و شوری خاک و نیز تنش های محیطی زنده از قبیل آفات و بیماری ها در این مناطق، معرفی ارقام جو با عملکرد و سازگاری بالا و متحمل/مقاوم به تنش های محیطی از اهداف اصلی به نژادی جو در اقلیم گرم کشور می باشد.

6 معرفی دستاورد

جو رقم اکسین حاصل دورگ گیری بین رقم خارجی روجو (Rojo) به عنوان والد مادری و رقم صحرا به عنوان والد پدری می باشد. جو اکسین دارای تیپ رشد بهاره و سنبله شش ردیفه بوده و تعداد پنجه و طول دوره پر شدن دانه آن نسبت به ارقام نیمروز و صحرا بیشتر است. همچنین این رقم مقاوم به خوابیدگی، ریزش دانه و شکنندگی محور سنبله می باشد. جو اکسین نسبت به بیماری های لکه قهوه ای نواری و لکه برگ های جو مقاوم است. میانگین عملکرد رقم اکسین در آزمایش سازگاری برابر ۴۷۳۷ کیلوگرم در هکتار بود که نسبت به شاهد های نیمروز و صحرا با میانگین عملکرد ۴۱۰۵ کیلوگرم در هکتار برتری عملکرد قابل ملاحظه ای داشت. این رقم اولین رقم جو آبی معرفی شده در اقلیم گرم کشور است که دورگ گیری و کلیه مراحل اصلاحی آن در داخل کشور انجام شده است.

6 فرایند تجاری سازی دستاورد

در حال حاضر رقم اکسین در کلیه طبقات بذری در حال تکثیر در مناطق مختلف کشور می باشد. در سال زراعی گذشته برنامه ریزی برای تولید ۱۰۵۰ تن بذر گواهی شده این رقم جهت کشت در سطحی معادل ۷ هزار هکتار از اراضی کشاورزان مناطق مختلف اقلیم گرم در سال زراعی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ انجام گرفت. در حال حاضر امتیاز تولید بذر رقم اکسین در حال واگذاری به یکی از شرکت های زیرمجموعه وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح می باشد.

6 پتانسیل اقتصادی و اثر بخشی

پیش بینی سطح زیر کشت: ۲۰ هزار هکتار

۱

افزایش عملکرد در واحد سطح نسبت به شاهد های اقلیم گرم (نیمروز و صحرا): ۶۳۲ کیلوگرم در هکتار

۲

ارزش منافع ناخالص آبی رقم در یک دوره ۷ ساله: ۵۵۷ میلیارد ریال

۳